

Štát - Fínska republika (Fínsko) :

Dejiny

V rokoch 1100-1300 - pod vplyvom Švédska bolo prijaté kresťanstvo podľa západného obradu.

Roku 1540 - prebehla náboženská reforma a bol prijatý protestantizmus.

V rokoch 1700-1721 - sa uskutočnila Veľká severná vojna. Rusko po nej získalo kontrolu nad väčšinou fínskeho územia.

Roku 1809 - bola krajina pripojená k Rusku.

Roku 1899 - cár Mikuláš II. (1868-1918) zrušil fínsku autonómiu. Ruština sa stala úradným jazykom.

Roku 1903 - bola zrušená fínska ústava.

Roku 1905 - šesťdňový štrajk proti ruskej nadvláde viedol k obnoveniu fínskej autonómie.

Roku 1906 - sa konali prvé parlamentné voľby so všeobecným volebným právom.

Roku 1918

- prebiehala občianska vojna medzi „bielymi“ oddielmi a červenými gardami. Skončila víťazstvom bielych,
- následne bola prijatá nová ústava (1919) a republikánske zriadenie, prvým prezidentom sa stal Kaarlo J. Stahlberg (1865-1925).

Roku 1920 - Fínsko dosiahlo nezávislosť.

V rokoch 1920-1930 - bola zakázaná Komunistická strana.

Roku 1932 - bola podpísaná so Sovietskym zväzom (ZSSR) Zmluva o neútočení.

Roku 1939 - bola vyhlásená neutralita. Fínsko bolo donútené odstúpiť časť územia ZSSR.

Roku 1941

- krajina opäť deklarovala svoju neutralitu, ale Fínsko povolilo nemeckým vojskám vstup, aby napadli ZSSR,
- ZSSR začal bombardovať Fínsko,
- Veľká Británia vypovedala vojnu Fínsku,
- Fínsko vypovedalo vojnu ZSSR.

Roku 1948

- so ZSSR bola podpísaná Zmluva o priateľstve, spolupráci a vzájomnej pomoci,
- Komunistická strana bola legalizovaná.

Roku 1955

- Fínsko vstúpilo do Organizácie spojených národov (OSN),
- došlo k obnoveniu zmluvy so ZSSR.

Roku 1956 - prezidentom krajiny sa stal Urho Kekkonen (1900-1986).

Roku 1973 - bola podpísaná Zmluva o obchode s Európskym spoločenstvom (ES).

Roku 1977 - bola podpísaná Zmluva o obchode so ZSSR.

Roku 1981 - rezignoval prezident Urho Kekkonen.

Roku 1982 - prezidentom krajiny sa stal Mauno Koivisto (1923).

Roku 1987 - prvýkrát od 2. svetovej vojny došlo k vytvoreniu koalíciej vlády sociálnych demokratov a konzervatívcov.

Roku 1989 - Fínsko sa stalo členom Rady Európy.

Roku 1992 - krajina požiadala o členstvo v Európskom spoločenstve.

Roku 1995 - Fínsko sa stalo členom Európskej únie.

Fíni

Vlastným menom Suomalaiset; meno Fín (Finnen) používali germánske v Škandinávii pre označenie svojich negermánskych susedov, časom sa vžilo iba pre dnešných Fínov - národ tvoriaci väčšinu obyvateľov Fínska (4,8 milióna; odhad 1982), ďalej žijú v krajinách bývalého Sovietskeho zväzu (asi 77 000; 1079), v severnom Švédsku a Nórsku, v USA a v Kanade (celkovo mimo Fínsko asi 660 000). Fínčina patrí k baltsko-fínskej podskupine ugrofínskych jazykov uralskej rodiny, má 7 dialektov. Používa sa latinka, najstaršie písomné pamiatky sú zo 16. storočia. Veriaci sú väčšinou protestanti (kresťanstvo od 12. storočia). Veľký vplyv na kultúru aj jazyk mala švédska nadvláda v rokoch 1157-1809 (fínčina ako vyučovací jazyk na vyšších školách až od

polovice 19. storočia). Predkami Fínov boli baltsko-fínske kmene, ktoré sa v juhozápadnom Fínsku usadzovali od 3. storočia p.n.l. a vytlačili na severe Saamov (pôvodní obyvatelia). Etnicky a kultúrne boli tieto kmene ovplyvnené škandinávskymi Germánmi, starými kultúrami Estónska a oblasti jazier Onega a Ladoga a horného Povolžia. Splyvaním kmeňových skupín Fínov (Suomi, Hami, Korela či Karelia) vznikla fínska národnosť; ako národ sa Fíni konštituovali v priebehu 19. storočia. Väčšina pracuje v poľnohospodárstve a priemysle, v ľudovej kultúre sa zachovala celá skupina tradičných prvkov (architektúra, odev, folklór).

Ako sa správať v cudzine

Zdroje

Prevzaté a upravené z:

- James Hugnes, *Velká všeobecná ilustrovaná encyklopédia*, Mladé letá 2002, ISBN 80-06-01235-0,
- Václav Hubinger, František Honzák, Jiří Polišenský, *Národy celého světa*, Mladá fronta, Praha 1985,
- Anton Matula, László Mari, Ladislav Tolmáči, Terézia Tolmáčiová, *Lexikón štátov a území sveta*, MAPA Slovakia Bratislava 2001, ISBN 80-8067-023-4.

Zdroje obrázkov

- Vlajky prevzaté a upravené z: <http://www.statnevlajky.sk/>,
- Polohy štátov prevzaté a upravené z: <http://www.zemepis.com/A-Z.php>,
- Mapy prevzaté a upravené z: <http://www.ezilon.com/maps/>.